

University of Groningen

Isolaatvorming en confessie in verband met de genetische bevolkingsstructuur

Oostingh, Roelof

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

1958

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Oostingh, R. (1958). *Isolaatvorming en confessie in verband met de genetische bevolkingsstructuur*. Excelsior.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

t in hoge mate waar-
an een aantal ziekte-
de genetische struc-

e isolaatvorming van
e aspecten aanwezig.
atholieke groep heeft
tegevolge gehad. In
chap niet hoog. Con-
de kans op homozy-
f gen in een populatie
rwantchap verhoging
ektebeelden, waarbij
e duidelijk monomeer
even voor het ver-
eit (van verwijderde
t gehad bij de rooms-
antal ziektebeelden bij
gere frequentie ver-
ring te zoeken in de
af. Van deze perso-
et of in mindere mate
e, ziekten waren be-

an een huwelijkspart-
or het verschil in pa-

en lijkt het in hoge
ing van de verschillen
met gevolgen van iso-
invloed.

SAMENVATTING

In dit proefschrift is een onderzoek ingesteld bij een rooms-katholieke enclave, gelegen in een gebied met een overwegend protestantse bevolking, in het noorden van de provincie Groningen in het noordelijkste deel van Nederland (Gemeente Leens).

Door de beide bevolkingsgroepen met elkaar te vergelijken (1100 protestanten en 500 roomskatholieken werden onderzocht), is getracht te onderzoeken of er verschillen aanwezig waren, zowel met betrekking tot physiologische eigenschappen als bloedgroepen, het secretorschap in het speeksel, het proeven van oplossingen van phenylthiocarbamide en oogkleur, als wat betreft de pathologische afwijkingen.

In hoofdstuk I zijn de begrippen constitutie en isolaat behandeld. In hoofdstuk II is de geschiedenis der bevolking beschreven, waarbij vooral aandacht is besteed aan de Reformatie van de 16e eeuw en waarbij bleek, dat er hier in de 19e eeuw een immigratie is geweest van roomskatholieke geloofsgenoten o.a. uit Westfalen (Duitsland). In hoofdstuk 3 is nagegaan of en in welke mate hier sprake is van een (geographisch) isolaat met daarbinnen een confessioneel isolaat van de roomskatholieke groep.

Het aantal „gemengde” huwelijken is zeer gering, terwijl het grootste deel van de huwelijken in de directe omgeving wordt gesloten.

In hoofdstuk IV is de methode van onderzoek beschreven, terwijl hoofdstuk V gewijd is aan de resultaten van het onderzoek.

Van de 1100 protestanten en de 500 roomskatholieken is een bevolkingspyramide gemaakt, waaruit blijkt, dat het kinderaantal bij de roomskatholieke groep veel groter is dan bij de protestantse groep. Om dit verschil te elimineren, zijn bij de berekeningen van de diverse percentages en significanties een aantal personen buiten beschouwing gelaten, die een bepaalde leeftijd nog niet hadden bereikt, een leeftijd, die voor verschillende afwijkingen wisselt.

Om de bloedgroepen en andere physiologische eigenschappen te vergelijken, zijn van beide groepen 200 personen genomen, waarvan door middel van venapunctie bloed is afgenomen voor serologisch onderzoek op het bacteriologisch en serologisch laboratorium van Prof. Dr A. B. F. A. Pondman te Groningen.

De grootste verschillen tussen de beide onderzochte groepen werden gevonden voor de bloedgroep M, het totaal aantal ziekten en afwijkingen, het aantal ulcuspatienten en het aantal infectieziekten.

Het proeven van phenylthiocarbamide werd onderzocht met 3 oplossingen n.l. 1/32%, 1/128% en 1/512%. Ook hierbij bleek een zeer groot verschil aanwezig te zijn. Tevens bleek, dat bij de

vrouwen meer proevers aanwezig waren, terwijl op oudere leeftijd de gevoeligheid voor P. T. C. afnam.

Minder groot, maar nog wel significant waren de verschillen in bloedgroepen O, A en B, het aantal leuken, het aantal galstenen en de groep chronische bronchitis en asthma bronchiale.

Een gering verschil gaven de Rhesus E factoren, het secretor-schap in het speeksel, de oogkleur, het aantal gevallen van appendicitis, pneumonieën, tuberculose, pyelocystitis, ischias en het aantal huidziekten. Voor de onderzochte normale eigenschappen zijn genetische factoren aansprakelijk. Het lijkt waarschijnlijk, dat het verschil in ziektefrequentie ten aanzien van een aantal ziektebeelden ook door genetische verschillen wordt beïnvloed. Beide groepen leven onder vergelijkbare exogene omstandigheden; ze vormen onderling evenwel geen huwelijksgemeenschap. De geschiedenis der beide groepen maakt het in hoge mate waarschijnlijk, dat hier sprake is van isolaatvorming, waarbij confessionele factoren de voornaamste hindernis vormen.

Tenslotte gaf het materiaal nog gelegenheid om door middel van combinaties van ziektebeelden een eventuele correlatie na te gaan.

In this thesis res
tholic enclave, lying
testant population, in
the most northern par
By comparing the
(1100 Protestants and
attempt has been mad
as well with regard
groups, the secretor
phenylthiocarbamide
thological deviations.

In Chapter one th
dealt with.

In Chapter two the
special attention was
which showed, that i
of Roman Catholic c
among other places.

In Chapter three i
degree we can speak
religious isolate of t
"mixed" marriages is
marriages is contrac

In Chapter four th
ed, while Chapter fiv

Of the 1100 Protes
of population has bee
number of children i
than in the Protestan
ence, a number of p
age, which age is di
left out of considera
nificants.

In order to compa
characters, 200 pers
means of a venapunc
tion at the bacteriolo
A. B. F. A. Pondman a

The greatest diffe
been examined, were
cidence of diseases,
and the number of i
carbamide was exam
centrations: 1/32%, 1